

DfcZgcf Fca UbFYbW]fl b]k YfgnMi@kckg]ÈI >?L:

1867-1941

Polska wersja – PL

Angielska wersja – EN

@ 2016 Marek Christopher Rencki. All Rights Reserved.

Profesor Roman Henryk Rencki ukończył studia na Uniwersytecie Jagiellońskim (UJ) w Krakowie w 1890 r., ostatecznie otrzymując tytuł profesora we Lwowie w 1908 r. Po zakończeniu I wojny światowej, w roku 1920, wybrano go na Kierownika oraz Dyrektora Wydziału Medycyny na Uniwersytecie Jana Kazimierza (UJK) we Lwowie; opublikował 15 książek medycznych.

W czasie II wojny światowej doznał krzywdy z rąk zarówno sowieckich, jak i nazistowskich:

10 marca 1940 roku, w wieku 72 lat i będąc na emeryturze, został aresztowany i następnie torturowany przez Radzieckie NKWD (zaplanowano jego oficjalną egzekucję).

Tragicznie, po inwazji na wschodnią Polskę, Rencki znalazł się wśród 20 profesorów lwowskich oraz 5 doktorów (wraz z 12 członkami ich rodzin) aresztowanych w dniu 3 lipca 1941 roku i zamordowanych przez Gestapo w dniu 4 lipca 1941 roku.

[Obraz na poprzedniej stronie przedstawia Romana Renckiego. Został namalowany przez słynnego malarza Bolesława Barbackiego na zlecenie Renckiego w 1934 r. Rencki później osobiście podarował obraz swojemu najstarszemu synowi Leszkowi, który wyjechał ze Lwowa pracować dla Polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie – więcej szczegółów na str. 11].

Profesor Roman Henryk Rencki (1867 – 1941)

Tło historyczne opracowane przez **Marka Renckiego FRAI** (Fellow of the Royal Anthropological Institute) – Założyciel oraz Dyrektor Dziedzictwa Społeczeństwa Polskiego w Anglii (PHS UK) – **syn Leszka Renckiego oraz najmłodszy wnuk Profesora Romana Renckiego.**

1867 Roman Henryk Kamyk urodził się 19 Lipca w 1867 r. pod Rzeszowem w rodzinie chłopskiej, jako jeden z sześciorga rodzeństwa. Nazwisko rodowe ojca brzmiało Jan Kamyk, matka nazywała się Rozalia Czaczka.

Jego znak zodiaku to rak (20 czerwiec- 22 lipiec).

1885 Jako jedyny z rodziny Kamyków ukończył szkołę średnią w 1885 r. w Rzeszowie. Następnie studiował Medycynę w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim (UJ).

1890 Ukończył studia medyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim (UJ).

1893 Rencki zaczął pracować w Klinice Chorób Wewnętrznych przy Uniwersytecie Jagiellońskim, u prof. Edwarda Korczyńskiego.

1894 2 Maja 1894 r. otrzymał stopień Doktora po ukończeniu nauk lekarskich. **Zmienił nazwisko z Kamyk na RENCKI.**

Podczas panującej epidemii cholery, samodzielnie zarządzał i sprawował opiekę nad dwoma szpitalami chorób zakaźnych pod Krakowem – w Bieńczycach i Krzesławicach.

1896 Zastępował 1 asystenta i prowadził samodzielne 4 sale chorych.

1897 Razem z prof. Antonim Gluzińskim, Rencki przeniósł się do Kliniki Lekarskiej (Kliniki Chorób Wewnętrznych) we Lwowie, gdzie pracował jako asystent.

* **Opublikował** „O Przyrodzie i rozwoju postaci półksiężycowatych pasożyta zimnicy złośliwej”

* **Opublikował** „Przyczynek do biologii postaci półksiężycowatych pasożyta zimnicy złośliwej”

1898 * **Opublikował** „O Wartości odżywczej i leczniczej mleka”

* **Opublikował** „Trzy przypadki rwy kulszowej, leczenie za pomocą pędzlowania skóry zagęszczonym kwasem solnym”

* **Opublikował** „Barwione preparaty pasożytów zimnicy trzeciackowej”

1899 * **Opublikował** „Znaczenie rozpoznawcze badania drobnowidowego krwi w raku i wrzodzie okrągłym żołądka ze szczególnym uwzględnieniem leukocytozy trawiennej”

1900 * **Opublikował** „Czynność żołądka we wrzodzie okrągłym po zabiegach chirurgicznych”

• Roman Rencki poślubił swoją najlepszą przyjaciółkę Paulę Brodę, którą znał od czasu ukończenia studiów w 1890 r.

1901 * **Rencki opublikował po niemiecku (Jena)** „Ueber die funktionellen Ergebnisse nach Operation am Magen bei Ulcus und gutartiger Pylorostenose” [“Niemiecka wersja polskiej publikacji powyżej”]

1902 Rencki otrzymał nominację na prywatnego Docenta Uniwersytetu Lwowskiego.

* **Opublikował** „O czynności żołądka przy wrzodzie i zwężeniu dobrotliwym po zabiegach operacyjnych”

* **Opublikował** „O myastenii”

1905 Rencki przeniósł się do Polikliniki Powszechnej we Lwowie.

1906 * **Opublikował** „**Policythemia myclopatica**”

1907 Rencki podpisał zbiorową deklarację polską przeciw utrakwizacji (dwujęzyczność) Uniwersytetu.

* **Opublikował** „**O policytemii**”

* **Opublikował** „**Dalsze spostrzeżenia nad policytemią szpikową**”

1908 Rencki otrzymał tytuł niepłatnego Profesora Nadzwyczajnego.

1911 Rencki został mianowany Profesorem Nadzwyczajnym.

1914 Wakacje 1914 r. lwowski klinicysta Rencki spędzał w Szwajcarii, gdzie Jego 7-letni syn Leszek był leczony przez najlepszych szwajcarskich lekarzy. Tu Roman Rencki został zaskoczony wybuchem pierwszej wojny światowej.

Podjął pracę jako członek Generalnego Komitetu Pomocy dla Polski w Vevey, Szwajcaria, kierowanego przez Henryka Sienkiewicza.

1916 Rencki w końcu przedostał się do Lwowa (który nadal był częścią Cesarstwa Austriackiego) i objął obowiązki Asystenta Kliniki Chorób Wewnętrznych w Szpitalu Powszechnym.

1917 10 Maja Rencki został mianowany Kierownikiem Oddziału Wewnętrznego Szpitala Powszechnego i Ordynatorem Oddziału Zakaźnego.

1918 Profesor Rencki podjął się trudu kierowania zespołem lwowskich uczonych medycyny wewnętrznej w czasach II Rzeczypospolitej.

Zaczął prowadzić ćwiczenia w fizykalnym badaniu chorych w Szpitalu Powszechnym.

Po zakończeniu I wojny światowej, Lwów został nagle zaatakowany przez nowo powstałą Armię Ukraińską (która składała się głównie z sił lokalnej Armii Austriackiej). Niemniej jednak, Armii Ukraińskiej nie udało się zająć miasta i najeźdźcy zostali odparci w maju 1919 r.

Pomimo konfliktu wojennego, Rencki mógł nadal praktykować medycynę oraz nauczać z dobrymi wynikami na Uniwersytecie. Był już ojcem trojga małych dzieci – Maria (ur. 1906 r.), Leszek (ur. 1907 r.) oraz Zygmunt (ur. 1911 r.).

* Opublikował „O obrazie klinicznym grypy hiszpańskiej”

1920 Rencki został mianowany Profesorem Zwyczajnym Patologii i Terapii Szczegółowych Chorób Wewnętrznych.

Profesor Antoni Gluziński – który pierwotnie przeniósł Renckiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie na Uniwersytet we Lwowie w 1897 r., gdzie Austriacy przyzwolili na nauczanie medycyny – został wybrany kierownikiem Uniwersytetu w Warszawie w 1920 roku, a następnie wypromował Renckiego (trzeci z lewej) do objęcia po nim stanowiska kierownika Wydziału Medycyny we Lwowie.

Fig. 1. Władysław Antoni Gluziński about 1896. A photograph from the collection of the grandson, Dr. Przemysław Gluziński

Fig. 2. Władysław Antoni Gluziński and the faculty of his department at the Lviv University in 1907. From the left: Władysław Antoni Gluziński, Juliusz Marinczyk, Roman Rencki, Stanisław Elżasz-Radzikowski.

Prof. Gluziński

Prof. Rencki (Nr 3)

- Równocześnie powierzono mu stanowisko Dyrektora Kliniki Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Jana Kazimierza (UJK).
- Został Kierownikiem I & II Kliniki Internistycznej we Lwowie.
- Wykładał patologię i terapię szczegółową chorób wewnętrznych.
- Został Współzałożycielem i Członkiem Komitetu Wydawniczego Lwowskiego Tygodnia Lekarskiego.
- Został Współzałożycielem Polskiego Archiwum Medycyny Wewnętrznej.

1921 Zaistniał problem społeczny dotyczący studentów Renckiego: 80% z nich było narodowości żydowskiej i niestety, zdecydowana większość z nich (90% studentów medycyny żydowskiego pochodzenia) emigrowała z Polski natychmiast po ukończeniu studiów.

Rencki rozmawiał na ten temat ze studentami -głównie pochodzenia żydowskiego. Z uwagi na trwający od 123 lat (1795-1918) zabór Polski przez Prusy, Rosję i Austrię, występował brak lekarzy i personelu medycznego. Prof. Rencki zalecał swoim studentom po zakończeniu ich studiów, pracę i pozostanie w nowo powstałej Polsce.

Prawie wszyscy żydowscy studenci odmówili spełnienia jego prośby. Część z nich w sposób prowokacyjny, m.in. nie zgadzała się na siedzenie obok studentów pochodzenia nieżydowskiego w trakcie wykładów na Uniwersytecie Lwowskim.

W wyniku zaistnienia tego problemu, Rencki stworzył następujące roczne limity przyjęć studentów medycyny na podstawie procentowego udziału różnych narodowości w populacji niezależnej Polski w 1921 roku:

69% – Polacy (wyznania rzymskokatolickiego, protestanci, ortodoksi itp.)

10% – Żydzi

10% – Ukraińcy

5% – Rusini

5% – Białorusini

1% – Pozostali (m.in. Litwini).

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku, po 123 latach okupacji, około 31% mieszkańców Polski nie czuło się częścią narodu polskiego, w szczególności dotyczyło to osób pochodzenia żydowskiego, z których wiele wyemigrowało do Palestyny w latach 20. i 30. XX wieku.

(Dwóch najbardziej znanych Polskich Żydów: David Ben- Gurion, urodzony w Płońsku w 1886 roku, który uczęszczał na zajęcia na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1905-1906 oraz Menachim Begin, urodzony w Brześciu w 1913 roku, absolwent Uniwersytetu Warszawskiego z 1935 roku – zostało Premierami Izraela: Ben- Gurionin w 1948 roku, a Begin w 1977 roku).

1922 Rencki został Prezesem Towarzystwa Lekarzy Galicyjskich (1922 – 1939).

1923 Rencki został Honorowym Członkiem Towarzystwa Lekarskiego Lubelskiego.

1924 Rencki został mianowany Honorowym Członkiem Wzajemnej Pomocy Medyków UJK za stałą opiekę i pomoc materialną.

- Został dziekanem Wydziału Lekarskiego.
- Został członkiem korespondencyjnym Polskiej Akademii Umiejętności (PAU).
- Był Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego XV Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich.

1925 Rencki był współorganizatorem pierwszej w Polsce i jednej z najlepszych w Europie, opieki zdrowotnej dla studentów wyższych uczelni.

Własnym kosztem wybudował dwupiętrową oficynę z mieszkaniami przy domu studentów medycyny przy ulicy Słodowej 10, we Lwowie.

Doprowadził do wybudowania dwupiętrowej oficyny, która służyła jako po sanatoryjny dom dla zarażających gruźlików (ul. Pijarskiej 35).

1926 * **Opublikował** “O leczeniu gruźlicy przetworami złota”

1927 Rencki został Kierownikiem Kliniki Propedeutycznej Chorób Wewnętrznych (pozostał do 1939).

- Został Honorowym Członkiem Konfraterni Studenckiej Aragonii (jego syn Leszek był Założycielem Aragonii na Uniwersytecie Jana Kazimierza [UJK] we Lwowie).

1928 Rencki zajmował się opieką zdrowotną studentów lwowskich szkół akademickich w Mikuliczynie w Karpatach Wschodnich aż do uruchomienia ośrodka dla studentów chorujących na gruźlicę (Dom Zdrowia).

1930 W latach 30tych, w słynnym Kasynie Miejskim we Lwowie, działał klub brydżowy nazwany Gabinetem Gry, którego częstymi gośćmi były osobistości lwowskie. W tym czasie Prof. Roman Rencki, znany internista, był niepokonanym mistrzem licytacji.

1932 Największą zasługą Renckiego w ramach działalności Towarzystwa Lekarzy Galicyjskich była rozbudowa uzdrowiska Morszyn i wybudowanie nowoczesnego Domu Zdrojowego.

Zdjęcie poniżej przedstawia Renckiego (Nr 1) wśród współpracowników i studentów podczas wycieczki zorganizowanej przez Renckiego dla studentów medycyny do spa Algae- Zdrój w 1932 roku.

Własnym kosztem wybudował kościół, sale recepcyjne domu zdrojowego, ekspozyturę własnej kliniki dla doświadczeń nad działaniem soli i kontroli składu.

Zatrudnił kilkunastu studentów lwowskich pod Morszynem w leśniczówce, którą prowadził własnym kosztem.

Prezydent Rzeczypospolitej zdecydował o pozostaniu Renckiego na dotychczasowym stanowisku Profesora i Dyrektora Kliniki przez kolejne 5 lat.

W wieku emerytalnym (65 lat w 1932 r.), Rencki pracował w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

1934 Rencki został Prezesem i Członkiem Honorowym Lwowskiego Towarzystwa Lekarskiego.

- Został Członkiem Honorowym Towarzystwa Lekarskiego w Lublinie.
- Został Członkiem Honorowym Towarzystwa Lekarskiego w Częstochowie.

Otrzymał piękny, osobisty obraz przedstawiający jego osobę, namalowany przez słynnego malarza Bolesława Barbackiego. Obraz ten podarował swojemu najstarszemu synowi Leszkowi (absolwent prawa - 1930 - oraz Kierownik studiów pierwszego stopnia Uniwersytetu Lwowskiego), który po czterech latach pracy jako prawnik, wyjechał ze Lwowa do Warszawy pracować dla Polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a później pracował za granicą dla Polski.

W.w. obraz Romana Renckiego namalowany przez Bolesława Barbackiego znajduje się na pierwszej stronie tego raportu.

Niestety Barbacki zmarł tragicznie jako ofiara egzekucji dokonanej przez Gestapo 21 sierpnia 1941 w Nowym Czasie.

Wnuk Renckiego, Marek Rencki, zamierza podarować wspomniany obraz Romana Renckiego, namalowany przez Barbackiego, Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

1937 13 Maja, Rada Wydziału Lekarskiego wystąpiła do Ministerstwa Wyznań i Oświecenia Publicznego z wnioskiem o mianowanie Renckiego Profesorem Honorowym.

- Był odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta.
- Został członkiem honorowym Lwowskiego Klubu Sportowego (LKS) "Pogoń".

1938 29 stycznia Ministerstwo Wyznań i Oświecenia Publicznego mianowało Renckiego Profesorem Honorowym.

II Wojna Światowa – Inwazja Związku Radzieckiego na Lwów

1939 Leszek Rencki (członek & attache prasowy Ambasady Polskiej w Belgradzie w Jugosławii od 1938 r. – w rzeczywistości, członek polskiej służby wywiadowczej), przyjechał do Lwowa, próbując bezskutecznie przekonać rodziców o zbliżającym się ataku Niemiec i Związku Radzieckiego na Polskę.

Leszkowi Renckiemu udało się nakłonić brata Zygmunta (wraz z Jego przyszłą żoną Krystyną) do natychmiastowego wyjazdu wraz z nim do Jugosławii oraz zdołał uzyskać dla brata pracę medyczną w Ambasadzie Polskiej.

Rencki został usunięty z katedry i pozbawiony prowadzenia Kliniki przez władze Radzieckie, na rzecz młodszego współpracownika prof. Mariana Pańczyszyna i przeniesiony na emeryturę.

Niestety populacja ukraińska oraz żydowska, wsparły inwazję radziecką na Lwów we wrześniu w 1939 r.

1940 10 marca Roman Rencki został aresztowany z powodu oskarżenia przez **NKWD** o wspieranie polskiej konspiracji niepodległościowej oraz wywieziony w głąb Rosji, gdzie był regularnie i dotkliwie torturowany.

Niestety nie pomógł mu fakt, że wcześniej osobiście leczył samego **Siemiona Timoszenka (Marszałek Związku Radzieckiego)**.

Rodzina Romana Renckiego (żona Paula, córka Maria oraz wnuczek Jacek) w dniu 13 kwietnia 1940 roku została zesłana do Kazachstanu. Po późniejszej inwazji Niemiec na Związek Radziecki w czerwcu 1941 roku, po której rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie podpisał porozumienie polsko-radzieckie, rodzina Renckiego otrzymała pozwolenie na opuszczenie Kazachstanu i przyjazd do Palestyny. Tam przebywała do 1947 roku, kiedy to wyemigrowała do Walii w Wielkiej Brytanii.

1941 Po krótkim zatrzymaniu w więzieniu w ZSRR (gdzie był regularnie torturowany), przetransportowano Romana Renckiego do więzienia Brygidek we Lwowie, gdzie oficjalnie miała zostać wykonana jego egzekucja.

Po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej (22 czerwca 1941 roku), gdy niemiecka armia przybyła do Lwowa, Sowieci wyprowadzili i zabili grupę polskich oraz ukraińskich więźniów (około 8.000). Romanowi Renckiemu szczęśliwie udało się ukryć w celi.

Pomimo masowych mordów polskich więźniów pod koniec czerwca przez NKWD, rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie w dniu 30 lipca 1941 roku podpisał porozumienie polsko-radzieckie. Następnie Związek Radziecki uwolnił polskich więźniów, zarówno militarnych, jak i niemilitarnych.

30 czerwca 1941 tłum pod przewodnictwem dra Aleksiewicza rozbił bramę więzienną i pozostali przy życiu więźniowie uciekli. Była noc, wobec czego Roman Rencki wszedł do mieszkania najbliższego mieszkającego lekarza, Bolesława Kielanowskiego. Tam się wykąpał, przebrał i przenocował.

Następnego dnia poszedł do swojego domu (mieszkanie na pierwszym piętrze przy ul. Romanowicza 3 we Lwowie).

II Wojna Światowa – Inwazja Niemców na Lwów

Radość Romana Renckiego z odzyskanej wolności nie trwała długo. W nocy z 3 na 4 lipca 1941, Gestapo oraz niemieccy żołnierze wtargnęli do domów polskich profesorów Uniwersytetu Lwowskiego. Gestapo miało listy adresów sporządzone przez byłych studentów ukraińskich Uniwersytetu Lwowskiego, ubranych w niemieckie mundury Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów.

Poza wymordowaniem polskich nauczycieli akademickich, miały miejsce znaczne grabieże oraz akty wandalizmu.

Wśród 20 aresztowanych uczonych we własnych domach był również Profesor Rencki. Wszystkich więźniów zabrano do budynku Bursy Abramowicza (tymczasowa siedziba Gestapo), gdzie zostali zmuszeni do stania twarzą do ściany, torturowani i przesłuchiwani. Po czwartej nad ranem wyprowadzono ich z budynku.

Wkrótce potem, rozstrzelano wszystkich aresztowanych na Wzgórzach Wuleckich (jednocześnie strzelano w tył głowy czterem Polakom). SS-Brigadeführer Eberhard Schoengarth (który był odpowiedzialny za aresztowania profesorów w Krakowie dnia 6 listopada 1939 roku oraz wysłanie ich do obozów koncentracyjnych) oraz SS-Untersturmführer Hans Krueger byli odpowiedzialni za jednostkę Gestapo (wraz z 4 innymi wyższymi rangą przywódcami oraz 250 żołnierzami) nadzorowali masakrę we Lwowie w 1941 roku. Żaden z nich nie został nigdy ukarany po zakończeniu II wojny światowej. Holenderski nazista Pieter Nicolaas Menten był również zaangażowany w morderstwa i grabież majątku profesorów we Lwowie.

Zbrodnia została utrzymana w sekrecie. Ostatecznie, kiedy prawda wyszła na jaw, niemiecki Oddział Sonderkommando 1005 w dniach 7-8 października 1943 roku ekshumował zwłoki, spalił je, szczątki zmielił w młynie, a popiół rozsypał w lesie Krzywczyńskiego.

Zygmunt Albert (Polski lekarz patolog, profesor nauk medycznych i badacz, historyk medycyny) był jednym z naocznych świadków mordu 20 profesorów Lwowskich, 5 lekarzy i 12 członków ich rodzin na Wzgórzach Wuleckich w nocy z 3 na 4 lipca 1941 dokonanego przez Gestapo.

Opisał te wydarzenia w książce pt. "Każń Profesorów Lwowskich", Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Lipiec 1989.

Angielska wersja tej książki została następnie edytowana przez Wacława Szybalskiego: "The Execution of the Lwów Professors in July 1941".

Całkowita liczba ofiar zamordowanych we Lwowie 4 lipca 1941 roku wyniosła 42; kolejnych 2 profesorów zostało zamordowanych 12 lipca oraz kolejny w dniu 26 lipca (profesor Kazimierz Bartel, były minister Polski – 5 razy – w latach 1926- 1930).

Podsumowanie 45 morderstw w lipcu 1941: 23 profesorów, 5 doktorów, 1 pielęgniarka, 3 żony, 8 synów, 1 wnuk, 1 mąż, 1 ksiądz, 1 handlowiec oraz 1 nauczyciel.

Co ciekawe, lista 28 nauczycieli akademickich (23 profesorów oraz 5 doktorów), których imiona były dostarczone Gestapo przez Ukraińców (byłych żołnierzy armii austriackiej w czasie I wojny światowej) w celu wykonania egzekucji, nie wykazała wszystkich 158 wykładowców uniwersyteckich oraz profesorów z 4 uniwersytetów lwowskich – mniej niż 18% lwowskich nauczycieli akademickich zostało zamordowanych.

Niestety, z przyczyn politycznych, obecni ukraińscy profesorowie historii oficjalnie zaprzeczają udziałowi Ukraińców w masakrze polskich profesorów oraz ich kolegów we Lwowie.

Profesor Roman Henryk Rencki (1867 – 1941)

Roman Rencki był przede wszystkim utalentowanym diagnostykiem i badaczem chorób krwi. Surowy z pozoru, był wyjątkowo czuły na ludzką niedolę.

Wspaniały Organizator i Filantrop, był współorganizatorem pierwszej w Polsce i jednej z najlepszych w Europie, opieki zdrowotnej dla studentów wyższych uczelni.

Wiele też uczynił w sprawie opieki nad studentami chorymi na gruźlicę.

W dniu 3 lipca 2011 r. 70- tej rocznicy zamordowania Romana Renckiego i jego współpracowników, pomnik zamordowanych profesorów lwowskich na Wzgórzach Wuleckich został zgodnie zatwierdzony i odsłonięty przez prezydenta Wrocławia i mera Lwowa.

W poniedziałek 4 lipca 2016 roku przypadała 75 rocznica zamordowania profesora Romana Renckiego i jego 44 współpracowników z Uniwersytetu Lwowskiego przez Gestapo na Wzgórzach Wuleckich, w okolicach Lwowa.

W środę 19 lipca 2017 roku przypadała 150 rocznica urodzin Romana Henryka Renckiego (ur. Roman Henryk Kamyk 19 lipca 1867 roku). Z tej okazji jego wnuk Marek Rencki FRAI zorganizował uroczystą Mszę Św. w Polskim Kościele Rzymsko Katolickim przy ulicy St. John's Avenue, Putney, Londyn SW15, a także w Kościele Św. Andrzeja Boboli przy ulicy 1 Leysfield Road, Hammersmith, Londyn W12.

Obecnie istnieją 3 pomniki upamiętniające śmierć profesorów lwowskich: dwa z nich znajdują się na Wzgórzach Wuleckich (Lwów, Ukraina), a jeden mieści się we Wrocławiu. (Pomnik Pomordowanych Profesorów Lwowskich).

Ponadto istnieją liczne tablice pamiątkowe wymieniające nazwiska zabitych: 2 we Lwowie (jedna w Katedrze Św. Jana), 3 we Wrocławiu oraz po jednej w Krakowie, Lublinie, Rzeszowie oraz Warszawie.

Ten pomnik we Wrocławiu poświęcony jest profesorom zamordowanym we Lwowie, w tym Profesorowi Romanowi Renckiemu.

Rodzina Romana Renckiego

Ojciec Renckiego: Jan Kamyk (Rzeszów)

Matka Renckiego: Rozalia Czaczka

Rodzeństwo Renckiego = 6 (Roman Rencki + 5)

Żona Renckiego: Paula Broda (1871 – 1960) – małżeństwo 1900 –
pochowana w Londynie (Kensal Green Cemetery, Grób 336A) razem z synem
Leszkiem.

Dzieci Romana Renckiego:

(1) Maria (1906 – 1979) – pochowana w Warszawie

(2) Leszek (1907 – 1965) – pochowany w Londynie

(3) Zygmunt (1911 – 1985) – pochowany w Walii

Wszystkie Dzieci po wojnie mieszkały w Anglii i Walii.

Wnuki Romana Renckiego

Dziecko Marii: Jacek, (ur. 1933 w Polsce) żyje w Anglii

Dzieci Zygmunta: Dżidzia, (ur. 1941 w Jugosławii), żyje we Francji, Roman
(ur. 1948 w Walii), żyje w Kanadzie

Dziecko Leszka: Marek (ur. 1950 w Bejrucie), żyje w Anglii.

Od lewej do prawej – Profesor Roman Rencki, Zygmunt (syn), Paula (żona), Maria (córka), Leszek (syn); pośrodku – Jacek (wnuk).

Leszek Rencki z rodzicami Romanem i Paulą podczas wakacji w 1937 r. w Egipcie. Na zdjęciu jeżdżą na wielbłądach przed Wielkim Sfinksem podczas zwiedzania Piramid w Gizie (Piramida Chefrena) pod Kairem.

Profesor Roman Rencki po przejściu na emeryturę i krótko przed jego egzekucją.

Marek Rencki FRAI

Autor niniejszego opracowania oraz wnuk profesora Romana Renckiego

Z pomocą niżej wymienionych polskich specjalistów (spośród których z pięcioma rozmawiał osobiście) zdobył obszerną wiedzę historyczną, umożliwiającą mu sporządzenie opracowania dotyczącego prof. Romana Renckiego.

1. Doktor Zbigniew Kostecki, Chirurg, aktualnie na emeryturze, długoletni Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Medycznego w Niemczech T.z, kilkakrotny Prezes Kongresu Polonii Niemieckiej.

Uprzejmie dokonał korekty polskiej wersji powyższego opracowania, wprowadzając 59 zmian.

Doktor Kostecki podał również dokładną datę 60 rocznicy zamordowania profesorów lwowskich, którą obchodzono na Uniwersytecie Wrocławskim. Marek Rencki osobiście uczestniczył w tych obchodach wraz ze swoją nieżyjącą już matką, Eleonorą Rencką.

2. Profesor Eugeniusz J. Kucharz, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Po spotkaniu z Markiem Renckim w Londynie, prof. Kucharz dostarczył pięciu zdjęć pomnika pamięci zamordowanych profesorów lwowskich, znajdującego się pomiędzy budynkami Politechniki Wrocławskiej. Dwa zdjęcia zostały zamieszczone na stronie poświęconej Romanowi Renckiemu.

Ponadto prof. Kucharz zamieścił w swojej książce o Władysławie Antonim Gluzińskim fragment dotyczący Romana Renckiego. Książkę tę otrzymał autor niniejszego opracowania i również wykorzystał informacje historyczne w niej zawarte w swojej rozprawie.

„Polski Słownik Biograficzny” (1988 - strony 107-109)

Prof. Kucharz opublikował również opracowanie historyczne dotyczące Władysława Antoniego Gluzińskiego. Gluziński, założyciel Towarzystwa Internistów Polskich, był Profesorem na Uniwersytecie Jagiellońskim. Roman Rencki był jednym z jego studentów.

Po ukończeniu studiów przez Romana Renciego w 1897 roku, prof. Gluziński przeniósł go na Uniwersytet Lwowski. W 1920 roku Gluziński został wybrany kierownikiem Uniwersytetu w Warszawie, a następnie wypromował Renckiego do objęcia stanowiska kierownika Wydziału Medycyny we Lwowie.

„Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej" (2007: 117 - strony 1-4)

Prof. Kuchach ponadto, przetłumaczył tytuły 15 książek Romana Renckiego z języka polskiego na język angielski, które zostały zamieszczone w wersji angielskiej niniejszego opracowania.

3. Profesor Witold Stankowski, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Prof. Stankowski spędził dzień wraz z Markiem Renckim w Londynie, pomagając mu w pracy nad niniejszym opracowaniem historycznym. Obiad zjedli w legendarnej restauracji Daquise, serwującej polską kuchnię od 1947 roku.

4. Doktor Bartłomiej Wróblewski, Archiwum i Muzeum Polskich Korporacji Akademickich w Poznaniu

Poszerzył tło historyczne, dostarczając informacji na temat prof. Romana Renckiego oraz jego syna Leszka Renckiego.

We wrześniu 2015 roku dr Wróblewski został wybrany na posła na Sejm Rzeczypospolitej w okręgu poznańskim.

Na stronie internetowej doktora Wróblewskiego warto zwrócić uwagę na część K! Aragonia (Lwów).

www.archiwumkorporacyjne.pl/index.php/muzeum-korporacyjne/lwow/k-aragonia/

5. Anna Orłowska osobiście skontaktowała się z Markiem Reckim FRAI w sprawie jego opracowania.

Anna Orłowska, członek zarządu Stowarzyszenia Solidarni 2010 z Warszawy, zamieściła fragment niniejszego opracowania na swojej stronie internetowej dotyczącej kaźni profesorów lwowskich.

<http://solidarni2010.pl/525-70-lat-temu-niemieccy-zbrodniarze-dokonali-egzekucji-polskich-naukowcow-profesorow-wyzszych-uczelni-lwowa.html>

Dzięki Annie Orłowskiej powstały dwa interesujące opracowania dotyczące profesorów lwowskich na stronie internetowej Stowarzyszenia Solidarni 2010:

<http://solidarni2010.pl/1793-dni-lwowa-i-kresow-poludniowo-wschodnich---relacje-bozeny-ratter.html>

<http://solidarni2010.pl/1753-apel-przy-tablicy-ku-czci-profesorow-lwowskich---pamiec-o-nich-wciaz-trwa.html>

Marek Rencki FRAI ponadto zdobył wiedzę historyczną z poniższych źródeł:

1. Zygmunt Albert, „Każń Profesorów Lwowskich w Lipcu 1941 roku”. (zm. 2001)

Przetłumaczona przez Wiktora Szybalskiego.

<http://lwow.com.pl/albert/albert-pl.html>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zygmunt_Albert

2. Włodzimierz Bonusiak, „Kto zabił profesorów lwowskich ?”

3. Stanisław M. Brzozowski, „Polski Słownik Biograficzny” ed. 1988 (zm. 1996)

4. Barbara Chojnacka, redaktor portalu Stowarzyszenie Solidarni 2010 (zm. 2013)

5. Profesor Stanisław Grzędzielski, Polska Akademia Nauk, w Warszawie

6. Profesor Stanisław Grzędzielski, Profesor Tomasz Cieszyński

“The League of Descendants of the Lwow Professors Murdered by the Gestapo in July 1941” [Potomkowie profesorów lwowskich zamordowanych przez Gestapo w lipcu 1941]

<http://www.poloniamuseum.org/mordmemogb.htm>

7. Stanisław Kosiedowski, redaktor, Stowarzyszenie Solidarni 2010, Warszawa

8. Doktor Łukasz Kamiński, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, Warszawa

9. Dieter Schenk, „Noc morderców. Każń polskich profesorów we Lwowie i holokaust w Galicji Wschodniej”.

10. Profesor Wanda Wojtkiewicz-Rok, Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego

Prof. Wojtkiewicz-Rok, autorka największej ilości publikacji na temat lwowskiej medycyny, w latach 1986-2015 napisała 116 esejów o tej tematyce.

W 1997 roku napisała 9 stron na temat prof. Romana Renckiego (Esej Nr 39). Jest to najbardziej szczegółowe opracowanie dotyczące Renckiego, dostępne zarówno w języku polskim, jak i angielskim.

Marek Rencki FRAI wykorzystał większość znakomitych informacji historycznych z niego pochodzących w swojej prywatnej publikacji na temat profesora Romana Renckiego.

11. Wikipedia Roman Rencki

http://pl.wikipedia.org/wiki/Roman_Rencki

12. Wikipedia Mord profesorów lwowskich

https://en.wikipedia.org/wiki/Massacre_of_Lviv_professors

13. Gazeta PL Roman Rencki - historia i autorzy

<http://edu.gazeta.pl/edu/h/Roman+Rencki>

14. Marek Rencki FRAI Roman Rencki

<https://romanrencki.com/>

Profesor Roman Henryk Rencki opublikował 15 książek:

Marek Rencki FRAI – uzyskał tytuły tych książek z eseju Nr 13 poświęconemu Romanowi Renckiemu, autorstwa znakomitej prof. Wandy Wojtkiewicz-Rok. W latach 1986-2015 prof. Wojtkiewicz-Rok z Instytutu Pedagogiki Wrocławskiej napisała 116 esejów na temat Lwowa.

Nr 1 na stronie nr 3, Nr 2 - 9 na stronie nr 4, Nr 10 - 13 na stronie nr 5, Nr 14 na stronie nr 6 i Nr 15 na stronie nr 9.

(1) strona nr 3 - 1897 „O Przyrodzie i rozwoju postaci półksiężycowatych pasożyta zimnicy złośliwej”

(2) strona nr 4 - 1897 „Przyczynek do biologii postaci półksiężycowatych pasożyta zimnicy złośliwej”

(3) strona nr 4 - 1898 „O wartości odżywczej i leczniczej mleka”

(4) strona nr 4 - 1898 „Trzy przypadki rwy kulszowej, leczenie za pomocą pędzlowania skóry zagęszczonym kwasem solnym”

(5) strona nr 4 - 1898 „Barwione preparaty pasożytów zimnicy trzeciackowej”

(6) strona nr 4 - 1899 „Znaczenie rozpoznawcze badania drobnowidowego krwi w raku i wrzodzie okrągłym żołądka ze szczególnym uwzględnieniem leukocytozy trawiennej”

(7) strona nr 4 - 1900 „Czynność żołądka we wrzodzie okrągłym po zabiegach chirurgicznych”

(8) strona nr 4 - 1901 Rencki opublikował po niemiecku (Jena) „Ueber die funktionellen Ergebnisse nach Operation am Magen bei Ulcus und gutartiger Pylorostenose”

- (9) strona nr 4 - 1902 „O czynności żołądka przy wrzodzie i zwięzieniu dobrotliwym po zabiegach operacyjnych”**
- (10) strona nr 5 - 1902 „O myastenii”**
- (11) strona nr 5 - 1906 „Policythemia myclopatica”**
- (12) strona nr 5 - 1907 „O policytemii”**
- (13) strona nr 5 - 1907 „Dalsze spostrzeżenia nad policytemią szpikową”**
- (14) strona nr 6 - 1918 „O obrazie klinicznym grypy hiszpańskiej”**
- (15) strona nr 9 - 1926 „O leczeniu gruźlicy przetworami złota”**

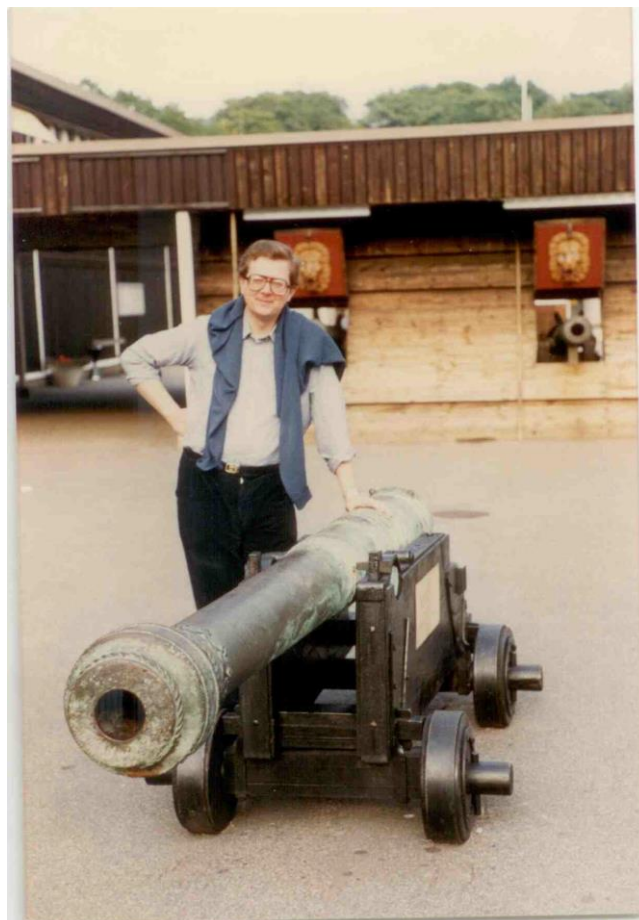
Marek Rencki FRAI was responsible for creating this website on his grandfather, Professor Roman Rencki, as well as the website on his father Leszek Rencki.

Marek Rencki FRAI

**Founder & Director, Anglo-Polish Bankers Club (SKI Club)
Founder & Director, Polish Heritage Society UK (PHS)
Director, Polish Cultural Foundation Ltd**

**Patron, Conservative Party
Patron, Royal Shakespeare Company (RSC)
Fellow Royal Anthropological Institute (FRAI)**

Owner, Rencki Map Collection (2,080 Maps of Poland as of 10 August 2017) - the 2nd largest Polish map collection in the World after the collection of the Zamek Królewski, the largest museum in Warsaw.

2017 Marek Christopher Rencki. All Rights Reserved.